

Uitgegeven door Christian Weise Verlag München 2017

Auteurs: Rupert Hochleitner e.a.

ISSN 0945-8492

pp 112 – 210 x 295 mm - 625 gram – softcover

prijs: 19,80 Euro (excl P&P)

De meeste populaire werken over mineralen en kristallen brengen het bij het bespreken van het fenomeen “tweelingen” niet veel verder dan wat algemeenheden, zonder daarbij echt in de diepte te gaan. Goede publicaties die zich meer specifiek op dit nochtans interessante deelgebied van het verzamelen richten liggen dan ook niet bepaald dik gezaaid. Enerzijds siert het Weise Verlag dan ook dat zij het aandurfd “Zwillinge” tot onderwerp te maken van het drieënvijftigste nummer van hun extraLapis monografieënreeks. Anderzijds waren recente nummers uit deze serie - ooit geroemd vanwege haar uniform hoge normen – eerder wisselvallig van kwaliteit: we mochten hier de laatste jaren zowel absolute dieptepunten (zoals hun nummers 49 – Amethyst en 50 - Californien) als onvervalste hoogtepunten (herinner je nummer 46 – Pyromorphit, Mimetesit & Vanadinit) noteren. Het zal dan ook wel te begrijpen vallen dat ik het lezen van dit nieuwe nummer niet zonder enige reserve aanvatte.

Maar laten we vooraleer te oordelen eerst maar eens zien wat de pot ditmaal schaft. De eerste helft van het werk - van de hand van Rupert Hochleitner - is inhoudelijk de belangrijkste: na een algemene introductie tot het onderwerp worden hier in meer detail de tweelingvorming bij achtereenvolgens kwarts, gips en calciëet behandeld (44 pp). Na een korte bijdrage over diamanttweelingen (Michael Huber – 2 pp) worden achtereenvolgens veldspaat-tweelingen door Berthold Ottens (4 pp) en Japanse kwartstweelingen uit Peru door Jaroslav Hyrsl onder de loep genomen. Laatstgenoemde doet daarna ook nog eens zijn verhaal over tweelingvorming binnen de wolframietgroep (4 pp). Michael P. Cooper levert vervolgens een bijdrage over de legendarische calciëttweelingen uit Cumberland/UK (6 pp). Na nog eens een kort intermezzo over spectaculaire Japanse kwarts, variëteit citrien, tweelingen uit Zambia (Federico Pezzotta – 4 pp) kan Mirjan Zorz van start gaan met een verhaal over diverse spectaculaire twee- en meerlingsvormingen waarbij o.a. pyriet ijzeren kruisen, muscovietsterren en pentagoniet(pseudo)vijflingen aan bod komen (22 pp). Voor wie er maar niet genoeg van kan krijgen is er tenslotte nog een grotendeels fotografisch toemaatje met nog meer tweelingen (13 pp). Een literatuurreferentielijst ontbreekt ditmaal volledig.

Qua presentatie is dit nieuwe extraLapis volume eenvoudigweg onberispelijk: hier worden weer de eenzame hoogten uit het verleden bereikt. Het werk is werkelijk bezaaid met uitstekende foto's van goedgekozen specimens en met – in een uitgave zoals deze mogelijks nog belangrijker - talloze hoogst instructieve meerkleurige kristaltekeningen.

Ook inhoudelijk scoort dit boek vrij hoog: geen moeite is blijkbaar teveel – onder de vorm van tekst en/of tekeningen en/of foto's - om diverse twee- en meerlingsvormen allerhande aanschouwelijk uitgelegd te krijgen. Hou er echter rekening mee dat het onderwerp op zich daarbij geen eenvoudige materie is. Als je dit verhaal ten volle wilt begrijpen moet je wel een eigen minimale bagage meebrengen aan concepten zoals symmetrie en Miller-indices, net zoals je voor het volledig

appreciëren van een geïllustreerd boek ook maar beter kunt lezen - anders zal je je moeten beperken tot plaatjes kijken.

Toch kunnen enkele punten beter. Bij het bespreken van tweelingvorming bij kwarts is er een ernstige onbalans tussen Japanse tweelingen enerzijds en Dauphiné- en Braziliaanse tweelingen anderzijds. De eerstgenoemde, meer tot de verbeelding sprekende groep krijgt welgeteld 49 specimenfoto's van diverse formaten toegemeten (meer dan royaal dus!) terwijl de twee minder fotogenieke stiefbroertjes het moeten stellen met twee, respectievelijk één foto op iets groter dan postzegelformaat. Ter vergelijking: zelfs de extreem zeldzame Belowda-twin komt hier nog weg met een foto van een kwart pagina! Zou extraLapis zich dan toch vooral richten op een plaatjeskijkend publiek?

De diverse auteurs die aan dit werk een bijdrage hebben geleverd – zonder uitzondering autoriteiten op hun eigen gebied – hebben zich terdege van hun taak gekweten. Toch moet bij het uiteindelijk samensmeden van al die individuele fragmenten tot een finaal boek iemand (de redactie?) in het oog houden dat op die manier geen onvermoede duplicatie is binnengeslopen, en dat is hier helaas te weinig gebeurd. Zo moet de lezer vaststellen dat Hochleitner op p38 in geuren en kleuren de vier tweelingwetten voor calciet uiteenzet – terwijl Cooper dat op de pp68 tem 71 nog eens uitgebreid overdoet: zonde van de beschikbare bladruimte die in extraLapis sowieso al beperkt is.

Maar al bij al valt het batig saldo van deze uitgave ruimschoots positief uit: van mij krijgt het dan ook een welverdiende “goed” – net geen “uitstekend” vanwege bovenstaande uitsluiters. Waarmee dan tegelijk ook nog eens bewezen is dat ik niet die obligate Lapis-basher ben die sommigen in mij menen te zien.